

Gericht aan: gebruikers van VAPH-diensten en
voorzieningen

11/06/2020

VAPH/14

Contactpersoon

E-mail

Telefoon 02 249 30 00

Bijlagen

COVID-19: terugkeer naar 'het nieuwe normaal'

De afgelopen weken waren er strenge maatregelen van kracht om de verspreiding van het coronavirus te helpen tegengaan, ook in de sector van het VAPH. Door de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad van 3 juni 2020 treden we in een heel nieuwe fase in de beheersing van de COVID-19-epidemie. Vanaf 15 juni stappen we binnen de VAPH-sector over naar 'het nieuwe normaal', waarbij in principe alle activiteiten kunnen hernomen worden, behoudens een aantal voorwaarden en specifieke situaties.

Deze (eventueel gefaseerde) overstap zal per voorziening geconcretiseerd worden in een stappenplan dat overlegd wordt met de gebruikers.

Onderstaande richtlijnen voor de VAPH-sector zijn gebaseerd op de algemene richtlijnen van de **Nationale Veiligheidsraad** en het kader van de **Taskforce COVID-19**, en maken de vertaling naar de zorgaanbieders uit de sector voor personen met een handicap.

1. Algemene uitgangspunten

Het VAPH reikt een kader aan waarbinnen elke individuele zorgaanbieder een plan kan uitwerken om over te gaan naar het nieuwe normaal. We gaan ervan uit dat het kader gedurende een langere

periode, mogelijk zelfs tot eind 2020, zal gelden. Tegen 1 juli zal elke zorgaanbieder stappen gezet hebben naar het nieuwe normaal.

Deze overstap zal voor de meeste organisaties inspanningen vragen die mogelijk als gevolg hebben dat de werking en dienstverlening nog niet meteen zoals voorheen ingevuld kan worden. Voor u als gebruiker wil dat zeggen dat het mogelijk is dat de individuele dienstverleningsovereenkomst die u hebt met de zorgaanbieder ook na 1 juli nog steeds een andere invulling krijgt. Het doel is echter dat uw individuele dienstverleningsovereenkomsten, eventueel stapsgewijs, opnieuw maximaal ingevuld wordt zoals voor COVID-19.

U kunt er voor kiezen om de fysieke ondersteuning nog niet meteen weer op te starten. U kunt dan samen met de zorgaanbieder bespreken in welke mate en voor welke periode een alternatief kan geboden worden dat voor u waardig en voor de zorgaanbieder haalbaar is.

2. Algemene voorzorgsmaatregelen

Alle activiteiten kunnen weer opgestart worden, op voorwaarde dat er aandacht is voor de nodige veiligheid. Daarbij zijn drie preventieve uitgangspunten van cruciaal belang:

- Het personeel en de vrijwilligers hanteren maximaal de regels van **social distancing**.
- Als de social distancing niet kan gegarandeerd worden, wordt er gebruik gemaakt van **beschermingsmateriaal**. Naargelang de situatie en de mogelijkheden, kan ook aan gebruikers gevraagd worden om een comfortmasker of een chirurgisch masker te dragen.
- De regels van Sciensano rond **testen en contactopsporing** worden maximaal opgevolgd.

Door de inzet van beschermingsmateriaal kunnen dus ook die activiteiten waarbij social distancing niet kan gegarandeerd worden, toch opgestart worden.

3. Ambulante en mobiele begeleiding

Bij ambulante ondersteuning verplaatst u zich naar de dienst. Bij mobiele ondersteuning komt iemand van de dienst naar u toe. Het zijn ondersteuningsvormen die meestal een-op-een verlopen.

Om welke diensten gaat het?

- diensten ondersteuningsplan
- psychosociale ambulante en mobiele begeleiding door aanbieders van rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) (inclusief individuele begeleiding aan begeleid werkers)
- psychosociale ambulante en mobiele ondersteuning door vergunde zorgaanbieders (inclusief individuele begeleiding aan begeleid werkers, vrijetijdszorg ...)
- ambulante en mobiele ondersteuning door multifunctionele centra
- mobiele assistentie en globale individuele ondersteuning door vergunde zorgaanbieders
- bijstandsorganisaties (intensieve bijstand)
- diensten maatschappelijk werk van de mutualiteit, wat betreft de opmaak van ondersteuningsplannen persoonsvolgend budget
- multidisciplinaire teams (bijvoorbeeld voor de opmaak van een multidisciplinair verslag)
- diagnosecentra voor volwassenen
- individuele begeleiding voor geïnterneerden in de gevangenis
- individuele ondersteuning vanuit de vrijetijdszorgorganisaties

Alle vormen van ondersteuning van bovenstaande diensten kunnen weer opgestart worden. Het betreft individuele ondersteuning (face to face), groepsondersteuning en huisbezoeken.

Als **ondersteuning op afstand** voor u een waardevol alternatief is gebleken, kan de ondersteuning op die manier verdergezet worden.

Wat zijn de voorwaarden?

- De afstands- en hygiënemaatregelen moeten strikt opgevolgd worden, ongeacht of de ondersteuning bij de zorgaanbieder of bij u thuis plaatsvindt. Het is belangrijk de regel van 1,5 meter afstand te respecteren.
- Als de afstandsmaatregelen niet kunnen gerespecteerd worden, moeten zowel u als de begeleider een mondmasker dragen. Voor u volstaat een comfortmasker. De begeleider zal een chirurgisch masker dragen.

- Hand-, hoest- en nieshygiëne blijven uitermate belangrijk. Het is ook noodzakelijk de handen te ontsmetten met alcoholgel of grondig te wassen voor en na de begeleiding.
- Als u, iemand van uw inwonende netwerk of de begeleider COVID-19-symptomen vertoont (hoesten, niezen ...) of als er een vermoeden van besmetting is, is direct een-op-eencontact niet toegestaan (tenzij in crisissituaties). Ondersteuning op afstand kan wel in dat geval.

Wat kunt u verwachten?

- Als u langsgaat bij een vergunde zorgaanbieder, zal een begeleider met u contact opnemen vóór de begeleiding om afspraken te maken rond social distancing, hygiëne enzovoort.
- Zowel u als de begeleider passen een goede handhygiëne toe voor en na de begeleiding.
- Er kunnen meerdere personen bij de begeleiding aanwezig zijn.
- U kunt gevraagd worden om een mondmasker te dragen.

4. Collectieve dagondersteuning

Collectieve dagondersteuning is ondersteuning die overdag door een vergunde zorgaanbieder wordt aangeboden aan een groep van cliënten.

Om welke diensten gaat het?

- dagopvang door de vergunde zorgaanbieder
- schoolaanvullende en schoolvervangende dagopvang
- dagopvang binnen rechtstreeks toegankelijke hulp
- begeleid werken
- groenezorginitiatieven
- dagwerking geïnterneerden in de gevangenis
- outreach binnen rechtstreeks toegankelijke hulp
- dagopvang in ouderinitiatieven
- activiteiten van de organisaties voor vrijetijdszorg

Wat zijn de voorwaarden?

- De afstands- en hygiënemaatregelen moeten zo strikt mogelijk opgevolgd worden. Het is belangrijk 1,5 meter afstand te houden.
- Hand-, hoest- en nieshygiëne blijven uitermate belangrijk. Het is ook noodzakelijk de handen te ontsmetten met alcoholgel of grondig te wassen voor en na de begeleiding.
- Wanneer, ondanks alles, de afstands- en hygiënemaatregelen niet kunnen gerespecteerd worden, moet beschermend materiaal gebruikt worden.

- Als u COVID-19-symptomen vertoont (hoesten, niezen ...) of als er een vermoeden van besmetting is, kan de collectieve dagondersteuning niet plaatsvinden. Ondersteuning op afstand kan wel in dat geval.

Wat kunt u verwachten?

- Alle activiteiten en uitstappen die door de Nationale Veiligheidsraad zijn toegestaan, zijn ook toegestaan binnen de dagondersteuning.
- **Leefgroepoverschrijdende activiteiten** kunnen weer opgezet worden. Er zal bij het doorbreken van bubbels rekening gehouden worden met het risicoprofiel van de gebruiker en de leefgroep. Cliënten die 's avonds terug naar huis keren en cliënten die residentieel worden opgevangen, hoeven niet meer strikt gescheiden te worden, maar de directie kan daar omwille van het risicoprofiel wel voor kiezen.
- Activiteiten binnen **initiatieven groene zorg**, binnen **begeleid werken** en **dagopvang in ouderinitiatieven** kunnen opnieuw aangeboden worden voor *alle* cliënten (ongeacht of zij uit een thuiscontext of uit een residentieel context komen). Het blijft aanbevolen om daarover duidelijke afspraken te maken met de residentieel voorziening.
- **Collectief vervoer kan** georganiseerd worden als de de algemene afstands- en hygiënemaatregelen gerespecteerd worden. Men moet zich houden aan de richtlijnen van het departement Mobiliteit en de Nationale Veiligheidsraad.

5. Residentiële opvang

Verblijf is het overnachten (residentiële opvang) bij een vergunde zorgaanbieder, met inbegrip van opvang en ondersteuning gedurende de ochtend- en avonduren.

Om welke diensten gaat het?

- rechtstreeks toegankelijke hulp en kortverblijf
- multifunctionele centra
- vergunde zorgaanbieders
- units voor geïnterneerden
- units voor observatie, diagnose en behandeling voor volwassenen
- directe financiering geïnterneerden
- directe financiering niet-aangeboren hersenletsel

Wat zijn de voorwaarden?

Terugkeren naar huis of naar de voorziening kan enkel:

- als er geen uitbraak (meer) is in de leefgroep;

- als u geen symptomen van COVID-19 vertoont;
- als in uw gezin geen andere personen met symptomen van COVID-19 (meer) verblijven.

Wanneer u door een van bovenstaande situaties niet naar de voorziening kunt terugkeren, kan ondersteuning op afstand geboden worden.

Als er sprake is van een crisissituatie en uw integriteit of dat van uw netwerk in het gedrang komt, kan een opname plaatsvinden zonder dat aan bovenstaande voorwaarden voldaan is.

Wat kunt u verwachten?

- U kunt als nieuwe gebruiker opgenomen worden.
- U kunt verhuizen van de ene voorziening naar een andere voorziening.
- Alle mogelijke combinaties van afwisselend verblijf bij de zorgaanbieder en thuis zijn opnieuw mogelijk. De (eventueel gefaseerde) overstap van de huidige situatie naar deze versoepeling gebeurt in overleg tussen gebruiker en voorziening, dit zowel individueel als met de gebruikersraad.
 - Als u gedurende de COVID-19-periode thuis verbleef, kunt u heropgenomen worden in de voorziening volgens uw gebruikelijk ritme.
 - Als u gedurende de COVID-19-periode voltijds in de voorziening verbleef, kunt u terug naar huis gaan volgens uw gebruikelijk ritme.
 - De beperkingen op het aantal wissels tussen de voorziening en thuis vervallen. In overleg tussen de voorziening en de gebruikersraad wordt bekeken vanaf wanneer u wekelijks terug naar huis kunt.
- Bij een nieuwe opname of heropname na een lange periode thuis kunt u getest worden voor of bij aanvang van de (her)opname. Als u die test weigert, kunt U gevraagd worden om 14 dagen op de eigen kamer te blijven.

Bezoekregeling

Er wordt niet meer uitgegaan van een bezoekverbod, maar van het recht op bezoek. Uw zorgaanbieder werkt een bezoekregeling uit, rekening houdend met onderstaande principes.

Principes:

- U hebt recht op bezoek behalve als u besmet bent of er nog quarantainemaatregelen lopende zijn.

- De regels van de Nationale Veiligheidsraad wat betreft sociale contacten (aantal), veiligheidsmaatregelen en activiteiten die onder het bezoek kunnen plaatsvinden, moeten gerespecteerd worden.
- Uw bezoeker moet vooraf een afspraak maken en zich registreren bij aankomst.
- Bezoek moet met 14 dagen uitgesteld worden wanneer uzelf of de persoon die u wil komen bezoeken:
 - symptomen van COVID-19 vertoont;
 - recent een hoogerisicocontact heeft gehad;
 - positief werd getest op COVID-19 (ook indien men geen symptomen vertoont).
- Als u behoort tot een risicogroep, zal met alle betrokkenen besproken worden of er bijkomende afspraken of maatregelen nodig zijn.
- Uw zorgaanbieder zal duidelijk communiceren over de bezoekenregeling. Bepaalde omstandigheden kunnen maken dat de bezoekenregeling tijdelijk terugschroefd wordt.

6. Specifieke aandachtspunten voor gebruikers van multifunctionele centra

Social distancing

Overeenkomstig de richtlijnen binnen het Agentschap voor Onderwijsdiensten is het principe van social distancing niet verplicht:

- tussen kinderen van kleuterleeftijd onderling en tussen personeelsleden en kinderen van kleuterleeftijd;
- tussen kinderen van lagereschoolleeftijd onderling.

Bij de toepassing daarvan zal het multifunctioneel centrum rekening houden met de kwetsbaarheid van de kinderen en kan het centrum indien nodig bijkomende maatregelen nemen.

Samenwerking met onderwijs

Mogelijk ervaart u problemen in de opvang of ondersteuning omwille van de gedeeltelijke heropstart van de school van uw kind. Bekijk voor uw eigen situatie wat er wijzigt daardoor en hoe dat samenhangt met gebruik van de dagopvang. Ga in overleg met de school en het multifunctioneel centrum om te verkennen wat de ondersteuning kan inhouden.

Collectief vervoer

Veel multifunctionele centra zijn voor een deel van hun werking aangewezen op gemeenschappelijk leerlingenvervoer uitgevoerd door De Lijn. Er is een afspraak tussen De Lijn en onderwijs dat deze vervoersnoden door de school moeten gemeld worden aan De Lijn, en dat De Lijn vervolgens op zoek gaat naar oplossingen.

Vervoer dat het multifunctionele centrum organiseert kan terug starten als de de algemene afstands- en hygiënemaatregelen gerespecteerd worden. Men moet zich houden aan de richtlijnen van het departement Mobiliteit en de Nationale Veiligheidsraad.

Trainings- en behandeltrajecten

Veel kinderen krijgen tijdens de dagopvang, al dan niet gekoppeld aan verblijf, ook therapie of behandeling. Normaal gezien kan die behandeling niet aan huis gebeuren. De multifunctionele centra kunnen verkennen of het trainings- en behandelprogramma dat bij een aantal kinderen en jongeren met een handicap deel uitmaakt van de schoolaanvullende of schoolvervangende dagopvang, opnieuw kan opstarten of verdergezet worden.

- Trainings- en behandelcontacten in het multifunctioneel centrum, kan het multifunctioneel centrum aanbieden als een halve dag schoolaanvullende of -vervangende dagopvang.
- In deze uitzonderlijke omstandigheden - let wel: enkel tijdens deze COVID-19-periode - laat het VAPH toe die trainings- en behandelcontacten aan huis aan te bieden aan cliënten die zich nu niet naar het multifunctioneel centrum kunnen verplaatsen. Het multifunctioneel centrum kan die trainings- en behandelcontacten (uitzonderlijk) aanbieden als mobiele begeleiding.

Alle betrokkenen moeten de algemene preventieve en hygiënische maatregelen strikt blijven naleven.

Combinatie persoonlijke-assistentiebudget

Als u een persoonlijke-assistentiebudget combineert met dagopvang, dan meldt u wijzigingen in de ondersteuning steeds via het formulier '[Melding van de combinatie van het persoonlijke-assistentiebudget \(PAB\) met andere zorgvormen](#)' aan het team Budgetbesteding (budgetbesteding@vaph.be) van het VAPH.

7. Vakantiewerking en kampen

Alle erkende en vergunde zorgaanbieders kunnen hun vakantiewerking (voor zowel minder- als meerderjarigen) maximaal zoals de voorbije jaren opnemen op voorwaarde dat de nodige veiligheidsmaatregelen gevolgd worden.

Bij vakanties en vakantiecampen moeten de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad opgevolgd worden. Dat geldt zowel voor de individuele persoon met handicap die deelneemt aan (externe) activiteiten als voor de organisatie die ze organiseert.

Multifunctionele centra mogen ook zelf weer zomerkampen voor kinderen en jongeren met een handicap organiseren. Daarbij kan het multifunctioneel centrum de richtlijnen van het jeugdwerk volgen. Op <https://ambrassade.be/nl/jeugdwerkzomer> leest u alles over hoe de zomer van 2020 zal

verlopen in het jeugdwerk. U kunt er terugvinden op welke wijze het jeugdwerk kampen met en zonder overnachting kan organiseren.

Ook organisaties voor vrijetijdszorg kunnen zomerkampen voor kinderen en jongeren organiseren.

Bij het organiseren van die activiteiten moeten ze rekening houden met de evoluties in de algemeen geldende richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad en de risicoprofielen van de deelnemers.

8. Hebt u vragen of wilt u meer weten?

- Met concrete vragen over uw ondersteuning kunt u terecht bij uw vergunde zorgaanbieder of bij het multifunctioneel centrum.
- Informatie over de dienstverlening van het VAPH en de maatregelen van het VAPH in het kader van het coronavirus vindt u op www.vaph.be/maatregelen-corona-personen-met-handicap. U kunt het VAPH contacteren via www.vaph.be/contacteer-ons of via de VAPH-lijn op het nummer 02 249 30 00.
- Algemene informatie over het coronavirus en de maatregelen die gelden in België, vindt u op www.info-coronavirus.be, een website van de federale overheid. U kunt ook contact opnemen met de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu via het gratis nummer 0800 14 689. U kunt ook mailen naar: info-coronavirus@health.fgov.be.